

Päivämäärä
01/2017

LAPIN YLIOPISTO YMPÄRISTÖKYSELYN TULOSTEN KOONTI

LAPIN YLIOPISTO
YMPÄRISTÖKYSELYN TULOSTEN KOONTI

Päivämäärä 30.1.2017
Laatija Johanna Korhikoski, Ramboll Finland Oy
Siiri Hirsiaho, Lapin yliopisto
Asta Sinervä, Lapin yliopisto
Tarkastaja Marja Heikkinen, Ramboll Finland Oy
Hyväksyjä Hanne Alajoutsijärvi, Lapin yliopisto

Viite 1510028160

SISÄLTÖ

1.	JOHDANTO	1
2.	TULOKSET	1
2.1	Vastaaja	1
2.2	Kulutustottumukseni	1
2.3	Green Office	3
2.4	Ympäristövaikutukset ja -valinnat	4
3.	YHTEENVETO	7

LIITTEET

Liite 1

Ympäristökysely Suomeksi

Liite 2

Environmental survey in English

Liite 3

Avovastausten koonti

1. JOHDANTO

Osana WWF:n Green Officen toteuttamista päätettiin laatia ympäristökysely, joka suunnattiin sekä yliopiston henkilökunnalle että opiskelijoille. Lapin yliopiston edellisen ympäristöohjelman (2006) laatimisen yhteydessä suoritettu kysely oli suunnattu ainoastaan yliopiston henkilökunnalle, mutta koska Green Office tulee koskettamaan koko pääkampusta, haluttiin tällä kertaa vastauksia myös opiskelijoilta.

Ympäristökyselyn avulla pyrittiin kartoittamaan opiskelijoiden ja henkilökunnan kulutustottumuksia, tietämystä Green Officesta ja tietoisuutta yliopiston haitallisista ympäristövaikutuksista sekä ehdotuksia toteutettaviksi toimenpiteiksi. Vastaukset on tarkoitettu ottaa huomioon Lapin yliopiston Green Officen mukaisen ympäristöohjelman laadinnassa. Vastausten pohjalta voidaan mm. valita ja kohdentaa toteutettavia toimenpiteitä käyttäjät huomioiden sekä koota hyviä ympäristöystävällisiä vinkkejä jaettavaksi yliopiston uusien toimintaohjeiden (ns. vihervinkkien) myötä.

Kysely toteutettiin sekä suomen- että englanninkielisenä (Liite 1 ja 2), jotta myös vaihto-opiskelijoiden, ulkomaisten tutkijoiden tai opetushenkilökunnan oli mahdollista vastata kyselyyn.

2. TULOKSET

Ympäristökysely julkaistiin 3.11.2016. Vastausaikaa oli yhteensä kaksi viikkoa eli 18.11.2016 asti. Vastauksia ympäristökyselyyn kertyi yhteensä 319 kpl (FI 308 kpl, EN 11).

2.1 Vastaaja

Vastaajia oli kaiken kaikkiaan 319, joista suomeksi oli 308 ja englanniksi 11. Englanninkieliseen kyselyyn vastanneista henkilökunnan edustajia oli 3 ja opiskelijoita 8. Suomenkielisistä vastaajista henkilökunnan edustajia oli 88, opiskelijoita 217 ja muita 3. Muut vastaajat olivat tuntityöntekijöitä, yliopiston ulkopuolisia työntekijöitä tai opiskelija/yliopiston henkilökunnan edustaja ja heidän vastaukset on jäljempänä laskettu mukaan henkilökunnan vastauksiin. Kaiken kaikkiaan henkilökunnan edustajista vastasi muut mukaan lukien 94 ja opiskelijoista 225. Suurin osa vastauksista saatiin pääkampukselta 298 kpl ja muualta 21 kpl.

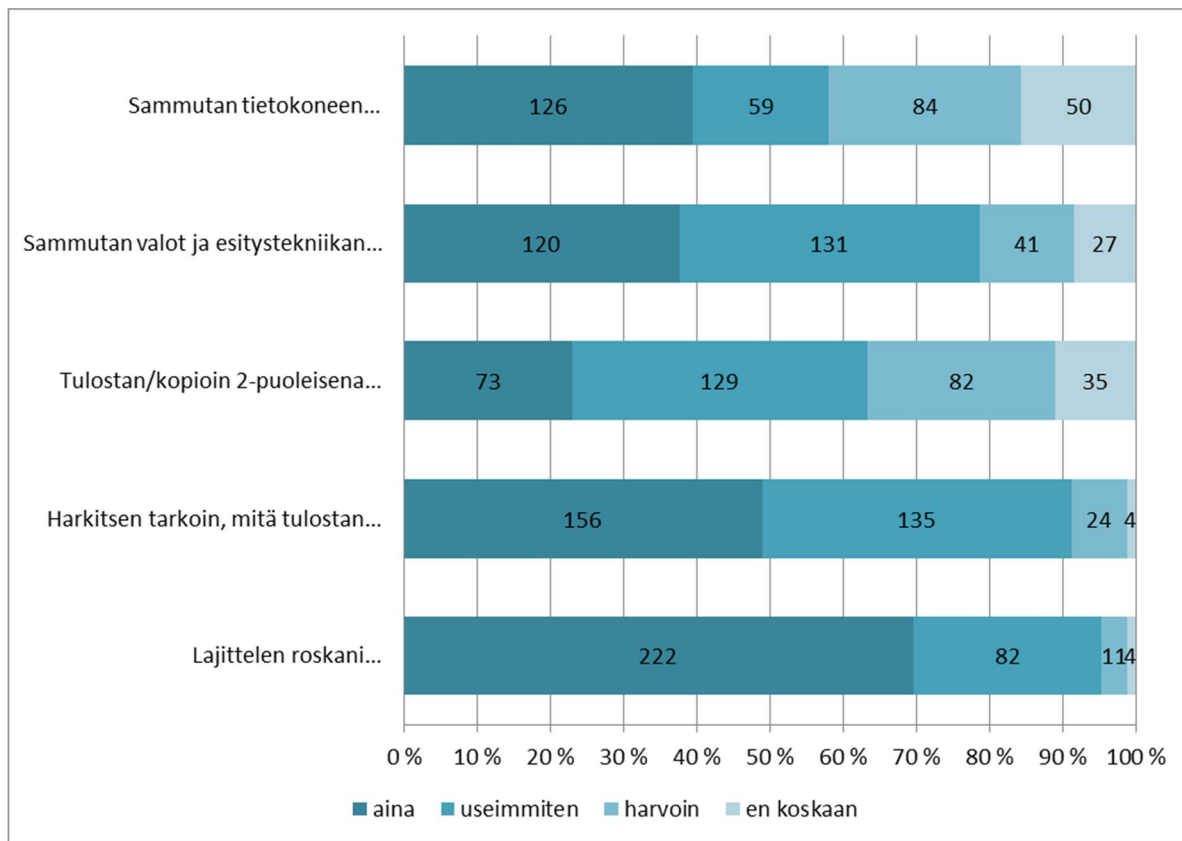
Opiskelijavastauksia saatiin eniten yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta. Äänet jakautuivat eri tiedekuntien kesken seuraavasti: yhteiskuntatieteiden 84 kpl, kasvatustieteiden 68 kpl, oikeustieteiden 41 kpl ja taiteiden tiedekunta 30 kpl. Kaksi opiskelijaa jätti tiedekunnan määrittelemättä.

Yhteiskuntatieteiden tiedekunnasta saatiin opiskelijavastausten lisäksi myös eniten henkilökunnan vastauksia. Henkilökunnan vastaukset jakaantuivat seuraavasti eri yksiköiden välille: YTK 18 kpl, OTK 17, TTK 12, kirjasto 10, KTK 7, hallinto 6, Arktinen keskus 6, avoin yliopisto 3, kv-palvelut 3, kongressi/viestintä 2, MTI 3, opiskelupalvelut 2, taloushallinto 2, kielikeskus 1 ja muut palvelut 2.

2.2 Kulutustottumukseni

Kyselyn toisessa osiossa kartoitettiin vastaajien nykyisiä kulutustottumuksia tai toimintatapoja yliopistolla tai matkalla sinne. Kysymykset koskivat matkaa yliopistolle, tulostamista/kopioimista, valojen/laitteiden sammuttamista ja lajittelua. Lisäksi tiedusteltiin, miten hyvin yliopiston kierrätyspisteet ovat tiedossa.

Vastaajista 58 % sammuttaa tietokoneen aina tai useimmiten päivän päätteeksi, kun sen sijaan valot tai muut laitteet huoneesta sammuttaa 79 % vastaajista. Suurin osa (91 %) vastaajista harkitsee tarkoin, mitä tulostaa tai kopioi, aina tai useimmiten ja 63 % tulostaa tai kopioi 2-puoleisena. 'Aina' vastattiin selvästi vähiten nimenomaan 2-puoleisia tulosteita koskevaan kysymykseen. Vastaukset on eritelty kysymyksittäin seuraavassa kuvassa (Kuva 1).

Kuva 1. Kysymykset koskien vastaajan kulutustottumuksia yliopistolla. (n=319)

Vastaajia pyydettiin kertomaan syitä, miksi eivät koskaan lajittele, sammuta valoja/tietokonetta tai lajittele. Osa vastaajista jättää tekemättä em. asioita tiedon tai osaamisen puutteen vuoksi tai olemalla vain ajattelematon, jolloin asia ei ole vain tullut mieleen. Osalla on käsitys, ettei konetta saa sammuttaa yöllä asentuvien päivitysten vuoksi ja osa jättää koneen sammuttamatta, koska kone on hidas tai virransäästötila säästää aikaa. Osalla ei puolestaan ole tietoa, miten 2-puoleisia tulostetaan, tai että käyttämällään tulostimella saa 2-puoleisia tulosteita.

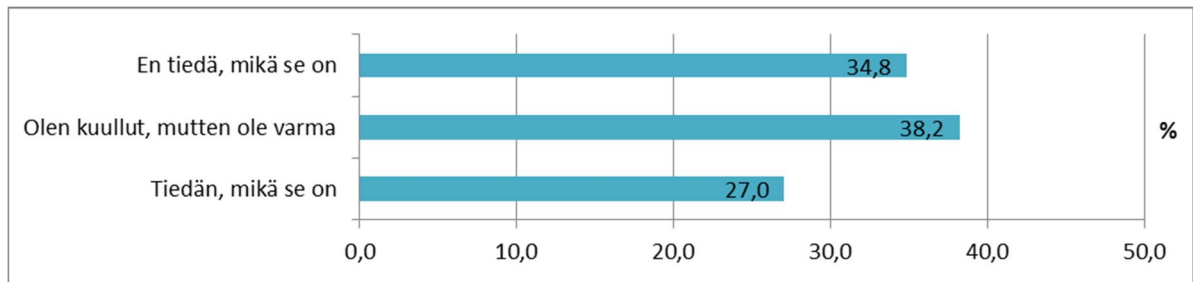
Osa vastauksista koski normaaleita tilanteita eli valoja ei sammuteta, kun ei ole viimeinen lähtijä huoneesta, tai konetta, kun se on koko ajan käytössä, eikä ole viimeinen käyttäjä. Lajittelumahdollisuuksista mainittiin tässäkin yhteydessä, ettei lajittele, koska mahdollisuudet ovat huonot.

Suurin osa (n. 70 %) vastaajista ilmoitti lajittelevansa roskat (Kuva 1), joskin jatkokysymyksen yhteydessä todettiin, että lajittelumahdollisuudet yliopistolla ovat huonot. Vain neljä vastaajaa ilmoitti, ettei lajittele koskaan, ja 11 ilmoitti lajittelevansa harvoin. Loput vastaajista (n. 25 %) lajittelee useimmiten.

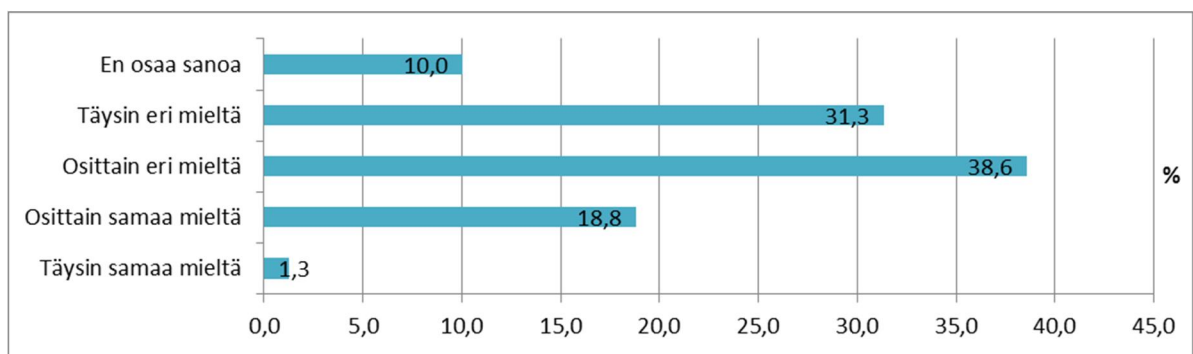
Jatkokysymyksenä tiedusteltiin "Tiedätkö, millaiset kierrätysmahdollisuudet yliopistolla on? Mitä ja missä kampuksella voi kierrättää?". Kierrätyksellä tarkoitettiin tässä tapauksessa roskien lajittelua ja siihen tarjottuja mahdollisuuksia eli astioita eri jätejakeille, kuten biojätteelle, lasille tai metallille. Vastaajista 75 % vastasi 'kyllä' tai 'jotenkin' ja moni nimesi ruokaloiden biojätteen ja energiajätteen lajittelun, paperin ja pahvin kierrätyksen. Vastauksissa mainittiin myös mm. kurseilla käytettyjen aineiden kierrätys sekä opiskelijoiden Facebook-kirpputori. Vastauksissa kaivattiin mm. lasin, metallin ja muovin lajittelumahdollisuuksia. Vastaajista 23 % ei tiennyt yliopiston lajittelumahdollisuuksista tai missä yliopistolla sijaitsee lajittelupisteitä. Vastausten lukumäärät olivat kokonaisuudessaan seuraavat: Ei/en tiedä FI 70/EN 2, kyllä/jotenkin FI 231/EN 8 ja tyhjä vastaus FI 7/EN 1.

2.3 Green Office

Melko moni tietää, mikä Green Office on tai on kuullut asiasta huolimatta siitä, että viestintää vasta aloiteltiin kyselyn toteuttamisen aikana (Kuva 2). Marraskuuhun mennessä oli toteutettu lasiputkeen Green Office -piirustus ja sähköisille infonäytöille Green Office -viesti. Green Officesta oli tiedotettu Facebookin (Ulapalla) kautta ja Intranet-tiedotteella (samaan aikaan kyselyn julkaisun kanssa), mutta varsinaisesti ei ollut vielä kerrottu tarkemmin Green Officen sisällöstä tai suunnitelmista. Saatujen vastausten perusteella voidaan todeta, että ympäristöviestintää olisi syytä lisätä, sillä yli puolet vastaajista on sitä mieltä, että yliopisto ei viesti tarpeeksi ympäristöasioistaan (Kuva 3).

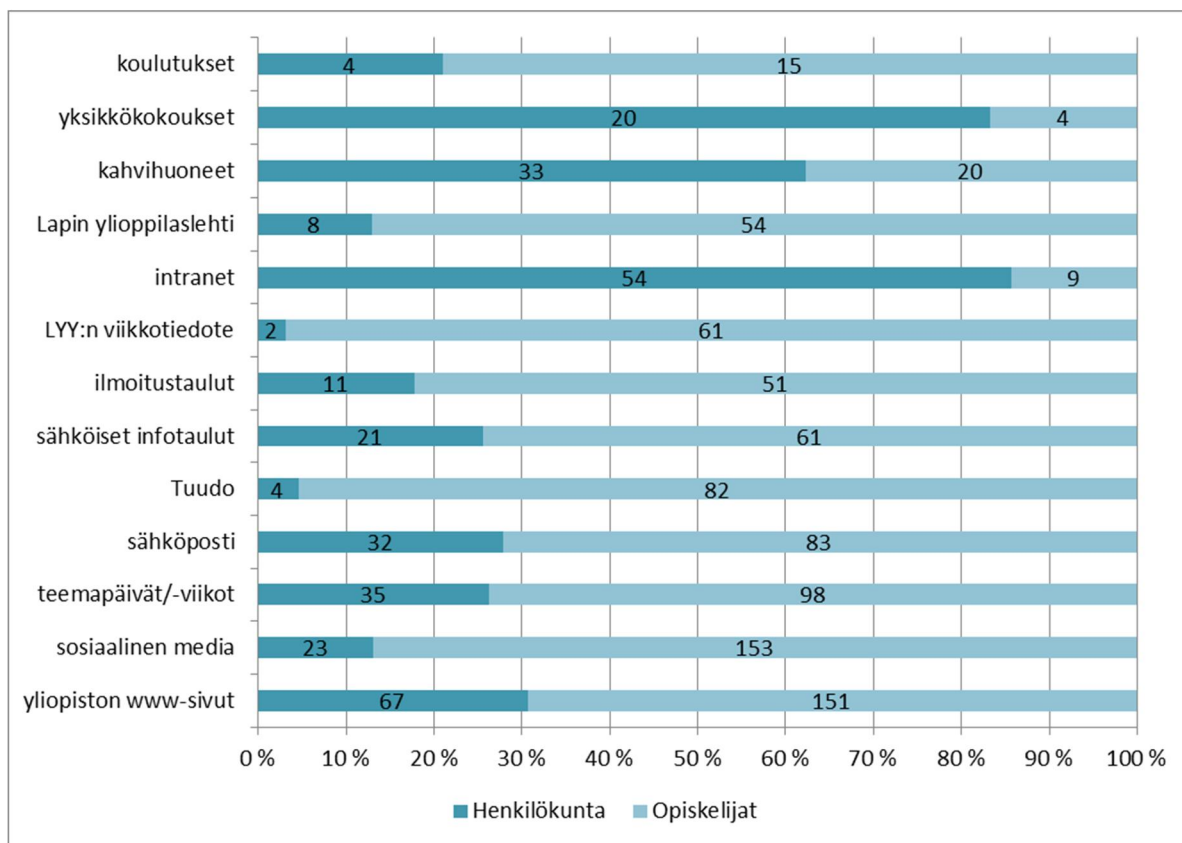
Kuva 2. Tiedätkö, mikä on Green Office? (n=319)

Kuva 3. Lapin yliopisto viestii tällä hetkellä tarpeeksi ympäristöasioistaan. (n=319)

Vastaajaa pyydettiin valitsemaan neljä parasta tiedotuskanavaa, jonka kautta he haluaisivat saada tietoa Green Officesta; suurin osa oli valinnut neljä, osa enemmän ja osa vähemmän. Suosituimmaksi tiedotuskanavaksi valittiin yliopiston ulkoiset www-sivut, joilta tietoa voivat etsiä niin henkilökunnan edustajat kuin opiskelijatkin mutta myös yliopiston ulkopuoliset.

Vastaajat valitsivat vaihtoehtoja seuraavasti: yliopiston www-sivut 68,3 %, sosiaalinen media 55,2 %, teemapäivä/-viikot 41,7 %, sähköposti 36,1 %, Tuudo 27,0 %, sähköiset infotaulut 25,7 %, LYY:n viikkotiedote 19,7 %, intranet 19,7 %, ilmoitustaulut 19,4 %, Lapin ylioppilaslehti 19,4 %, kahvihuoneet 16,6 %, yksikkökokoukset 7,5 %, koulutukset 6,0 % ja muu 3,4 %. Prosenttiosuus kertoo, kuinka moni vastaaja on valinnut kyseisen vaihtoehdon, esim. 319 vastaajasta 218 valitsi yliopiston www-sivut.

Kuva 4. Vastaajia pyydettiin valitsemaan 4 parasta tiedotuskanavaa, jonka kautta he haluaisivat saada tietoa Green Officesta. Eniten vastauksia keräsi www-sivut ja vähiten koulutukset. Kuvassa on eroteltu henkilökunnan ja opiskelijoiden vastaukset. Palkeissa on esitetty vastausten lukumäärät.

2.4 Ympäristövaikutukset ja -valinnat

Suurin osa vastaajista tunnisti ympäristövaikutuksia hyvin ja vastauksissa oli lueteltu eri vaihtoehtoja. Vain 21 (FI 16, EN 5 kpl) vastaajaa oli vastannut, ettei tiedä, millaisia vaikutuksia yliopisto aiheuttaa. Eräässä vastauksessa oli todettu, että yliopisto on pieni pisara valtameressä, mutta toisaalta pienistä puroista kasvaa iso virta.

Eniten mainintoja keräsivät jätteet, energia ja paperinkulutus. Jätteisiin liittyen mainintoja oli paljon. Esille nostettiin ruokaloissa syntyvä ruokahävikki, jätteiden lajittelemattomuus ja huonot lajittelumahdollisuudet, runsas paperijäte ja käytöstä poistettava elektroniikka. Elektroniikan osalta mainittiin laitteiden lyhyt käyttöikä ja se, ettei laitteita voida myydä opiskelijoille tai henkilökunnalle. Osittain jätteisiin liittyen mainittiin kulutus ylipäänsä mm. kertakäyttömukien runsas käyttö, käyttökelpoisten ja ehjien huonekalujen uusiminen remonttien yhteydessä sekä materiaalien turha tai harkitsematon käyttö mm. taito- ja taideaineissa.

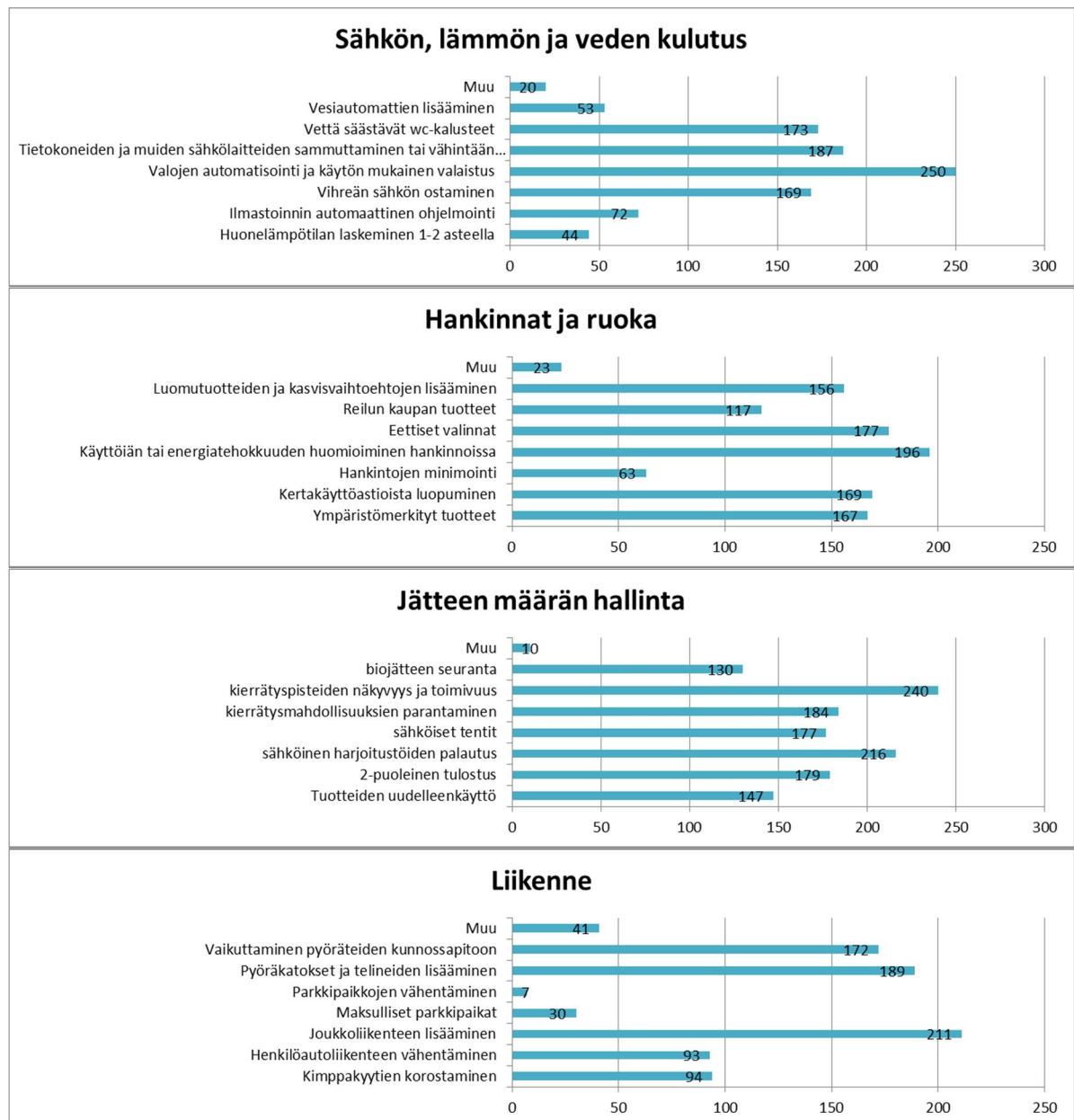
Energian osalta mainittuna oli sekä sähkön- että lämmönkulutus. Huomioita esitettiin jatkuvasti päällä olevista koneista ja valoista. Varsinkin niistä, jotka ovat päällä myös yöaikaan. Sähkönkulutuksen osalta tunnistettiin ongelma; jos yliopiston pitää olla auki 24/7, vaikuttaa se väistämättä kulutukseen. Yliopistolla tulostetaan ja kopioidaan paljon ja myös täysin turhaan, minkä vuoksi paperinkulutuksen arvioitiin olevan runsasta. Paperinkulutusta vastausten mukaan lisäävät opiskelijatöiden palautukset paperisina, kopiointia lisäävä kurssikirjojen vähyys, turhat lehdet ja esitteet sekä 1-puoleinen tulostaminen.

Osassa vastauksista ympäristövaikutuksena tunnistettiin suuri vedenkulutus ison rakennuksen ja suuren ihmismäärän myötä. Maininnan keräsi myös taiteiden tiedekunta, joka opetuksen luonteen vuoksi kuluttaa paljon vettä. Yhtenä kokonaisuutena esille nostettiin matkustaminen; pidemmät työmatkat että matkat yliopiston ja kodin välillä. Työmatkojen osalta kyseenalaistettiin kaikkien matkojen tarpeellisuus ja voitaisiinko osa esim. Helsinkiin suuntautuvista matkoista korvata mm. videoneuvotteluilla. Vastauksissa tuotiin myös esille, että yliopisto on huonosti saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä muualta kuin keskustasta, minkä vuoksi ihmiset suosivat yksityisautoilua. Joukkoliikenneongelmaan pitäisi ratkaisu löytää yhdessä kaupungin ja liikennöit-

sijän kanssa. Yksityisautoiluun liittyen kommentoitiin myös, että yliopiston sisääntulot on suunniteltu täysin autoilijoiden ehdoilla, jolloin kevytliikenne jää toissijaiseksi ja ihmiset valitsevat auton pyörän sijasta.

Ympäristövaikutusten tunnistamisen jälkeen vastaajilta tiedusteltiin, millaisia kehitystoimia he ehdottaisivat toteutettavaksi yliopistolla? Vastaukset on koottu seuraaviin kuvaajiin (Kuva 5).

Ohjeistuksena oli valita vähintään yksi vaihtoehto jokaisesta kategoriasta, minkä vuoksi vastauksia on kertynyt vaihtelevia määriä eri kategorioihin: sähkön, lämmön ja veden kulutus 968, hankinnat ja ruoka 891, jätteen määrän hallinta 1283 ja liikenne 837 valintaa. Eniten valintoja oli kerännyt jätteen määrän hallinta, missä selvästi suosituin toimenpide oli kierrätyspisteiden näkyvyys ja toimivuus (240 kpl) ja toiseksi suosituin harjoitustöiden sähköinen palautus (216 valintaa). Yksittäisistä toimenpiteistä kaikki kategoriat huomioon ottaen oli valojen automatisointi ja käytön mukainen valaistus (250 kpl). Näiden lisäksi 200 valintaa ylittävä toimenpide oli joukkoliikenteen lisääminen (211 kpl).

Kuva 5. Millaisia kehitystoimenpiteitä vastaajat ovat ehdottaneet toteutettavaksi.

Loppuihin kysymyksistä vastattiin avovastauksilla ja seuraavissa kappaleissa on kuvattu lyhyesti vastausten sisältöä pääpiirteittäin.

Miten ympäristöystävällisyys otetaan huomioon opetuksessa tai työyksikkösi toiminnassa? Pyritäänkö esimerkiksi hankinnoissa, energian-, paperin- tai vedenkulutuksessa ekologisuuteen? Miten oman tiedekuntasi tai yksikkösi ympäristökuormitusta voisi pienentää?

Kaikista vastaajista 29 % (93/319) ilmoitti, ettei omassa yksikössä oteta ympäristöystävällisyyttä huomioon tai heillä ei ole tietoa asiasta, koska asia ei ole ollut mitenkään esillä. Vastauksissa tuotiin myös esille, ettei kaikkia kiinnostaa ympäristöystävällisyys tai sen tavoittelu, sillä ajatellaan, että kaiken maksaa joku muu. Tietoisuutta ympäristövaikutuksista voitaisiin lisätä ja esim. opiskelijoita voisi valistaa käyttämiensä materiaalien ympäristövaikutuksista.

Osassa yksiköissä on vähennetty paperinkulutusta ja hyödynnetty sähköistä ympäristöä, kun taas osassa yksiköissä siihen voitaisiin alkaa kiinnittää enemmän huomiota. Sähköisten materiaalien käyttöön toivottiin myös jonkinlaista koulutusta. Harjoitustöiden sähköinen palauttaminen oli osalla kurseilla mahdollista, kun taas osassa työt vaadittiin paperitulosteina, mikä todettiin turhaksi ja opiskelijalle ylimääräiseksi rahanmenoksi. Vastauksista kävi myös ilmi, että sähköisten materiaalien käyttöä voitaisiin monella saralla lisätä mm. jakaa luentomateriaalit sähköisenä tai pitää sähköisiä tenttejä.

Kirjaston perusidea on se, ettei kaikkien opiskelijoiden tarvitsisi ostaa kurssikirjoja itselleen, vaan samaa kirjaa voi lainata ja lukea useat opiskelijat. Ongelma vain on se, että yhdellä kurssilla on yleensä selvästi enemmän opiskelijoita kuin kurssikirjoja, jolloin kirjoja kopioidaan paljon. Vastauksissa pohdittiin, voiko tenttikirjojen määrää lisätä tai hankkia osaa kirjoista sähköisenä?

Taukotilojen lajittelumahdollisuuksien parantaminen ja sitä kautta lajittelun parantaminen yksiköissä koettiin asiaksi, johon voitaisiin itse vaikuttaa, jos vain olisi sopivat puitteet. Paperinkeräyksen sen sijaan todettiin monessa paikassa toimivan.

Liikematkoissa voitaisiin kannustaa junan käyttöön lentämisen sijaan, onhan se myös edullisempaa. Matkustamista voitaisiin pyrkiä vähentämään mahdollistamalla osallistuminen etänä luennoille tai harjoituksiin. Etätyöskentelyyn toivotaan positiivisempaa suhtautumista työyhteisössä.

Keskustellaanko osallistumillasi luennoilla tai yksikkökokouksissa ympäristöasioista? Miten?

Suurin osa vastaajista (64 %, 205/319) totesi, ettei luennolla tai yksikkökokouksissa keskustella ympäristöasioista. Jonkin verran ympäristöasioita käsitellään luennoilla, sillä aihepiiri saattaa sivuta luennon aihetta tai koko kurssi on ympäristöpainotteinen. Tällaisia ovat mm. ympäristöoikeuteen liittyvät kurssit oikeustieteen opiskelijoilla, kestävä kehitys yhteiskuntatieteen opiskelijoilla, ympäristötaide taiteen opiskelijoilla ja ympäristökasvatus opettajaksi opiskelevilla. Henkilökunnan kokouksissa ympäristöasioita harvemmin käsitellään, joskin asioista saatetaan keskustella työkavereiden kanssa muuten. Joitakin mainintoja tuli myös pyöräilyyn kannustamisesta, lajittelusta tai tulostamisen vähentämisestä.

Miten sinä huomioit ympäristön ja millaisia ympäristöystävällisiä valintoja teet yliopistolla ollessasi? Millaisia ympäristövinkkejä voisit jakaa myös muille yliopistolaisille?

Lähes kaikki vastaajat kertoivat, millaisia ympäristöystävällisiä valintoja tekevät ja vastausten myötä saatiin kerättyä paljon vinkkejä, joista monia on hyödynnetty yliopiston vihervinkeissä. Annetut vinkit olivat laidasta laitaan ja koskivat niin kierrättämistä, valojen sammuttamista ja työmatkapyöräilyä.

Mikä kannustaisi tai motivoisi sinua tekemään enemmän ympäristöystävällisiä valintoja yliopistolla tai matkalla sinne?

Vastausten perusteella ympäristöystävällisten valintojen tekemiseen motivoi helppous, selkeät ohjeistukset, tiedottaminen ja tieto siitä, että valinnalla voi vaikuttaa. Vastauksissa tuotiin esille myös mahdollisuus toimia oikein, minkä yhteydessä otettiin esille jälleen paremmat lajittelumahdollisuudet. Lisäksi lajittelun toivottiin olevan helpompaa ja selvemmin merkittyä, minkä lisäksi toivottiin koko lajitteluketjun toimivan. Erilaisia kampanjoita, teemapäiviä, tapahtumia, kilpailuja tai ympäristötalkoita kaivattiin myös kannustamaan ja muistuttamaan tärkeistä asioista. Lisäksi otettiin esille mm. pyöräily, johon voisi liittyä haaste tai kilpailu ja johon yliopisto ottaisi jollain tavalla osaa esim. arpomalla palkinnon osallistujien kesken. Monessa vastauksessa toivottiin, että Rovaniemen joukkoliikenne paranisi.

Vapaa sana ja vihreät terveisesi!

Vihreät terveiset olivat pääosin positiivisia ja varsin yleisesti vastaajat olivat sitä mieltä, että on tärkeää, että Lapin yliopisto kiinnittää huomiota ympäristöasioihin. Terveisissä tuotiin esille vinkkejä, joita voitaisiin yliopistolla huomioida tai ketä ympäristötyöhön voitaisiin vielä ottaa paremmin mukaan. Kaikki eivät suinkaan olleet kuitenkaan yhtä mieltä, vaan myös epäilijöitä löytyy. Myös sekin tosiasia todettiin, että tehtävää on vielä paljon, ja mietittiin, olisiko työ pitänyt aloittaa aikaisemmin.

3. YHTEENVETO

Ympäristökysely keräsi kiitettävästi vastauksia ja erityisen positiivista oli, että kyselyn myötä saatiin tietoon myös opiskelijoiden näkemyksiä yliopiston ympäristöasioihin liittyen. Yliopiston ympäristövaikutuksista tunnistettiin energian-, veden- ja paperinkulutus, jätteen syntyminen sekä liikenteen aiheuttamat päästöt. Kehitystoimia kysyttäessä suosituimpia olivat valojen automatisointi ja käytön mukainen valaistus, kierrätyspisteiden näkyvyys ja toimivuus, sähköinen harjoitustöiden palautus ja joukkoliikenteen lisääminen (yli 200 valintaa keränneet). Kyselyn avovastauksissa nousivat esille osittain samat teemat monen vastaajan vastauksissa. Avovastauksista on lyhyt erillinen koonti sekä esimerkkejä liitteenä (Liite 3).

LIITE 1
YMPÄRISTÖKYSELY SUOMEKSI

1. Olen...
  - Opiskelijat
  - Henkilökunnan edustaja
  - Muu
2. Toimipaikkani...
  - Pääkampus (Yliopistonkatu)
  - Muu
  -
3. Opiskelijana kuulun...
  - Yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan
  - Kasvatustieteiden tiedekuntaan
  - Taiteiden tiedekuntaan
  - Oikeustieteiden tiedekuntaan
4. Henkilökunnan edustajana työskentelen (yksikkö tai tiedekunta)...
  -
5. Kuljen yleensä yliopistolle...
  - Kävelen
  - Pyörällä
  - Julkisilla
  - Omalla autolla
  - Kimppakyydillä
  - Muu
6. Lajittelen roskani yliopistolla, kun siihen on mahdollisuus...
  - Aina
  - Useimmiten
  - Harvoin
  - En koskaan
7. Harkitsen tarkoin, mitä tulostan / kopioidin...
  - Aina
  - Useimmiten
  - Harvoin
  - En koskaan
8. Tulostan / kopioidin kaksipuoleisena...
  - Aina
  - Useimmiten
  - Harvoin
  - En koskaan
9. Sammutan valot (jos mahdollista) ja esitustekniikan lähtiessäni viimeisenä luentosalista/huoneesta yliopistolla...
  - Aina
  - Useimmiten
  - Harvoin
  - En koskaan
10. Sammutan tietokoneen lopettaessani työskentelyn yliopistolla...
  - Aina
  - Useimmiten
  - Harvoin
  - En koskaan
11. Jos valitsit johonkin kohtaan "en koskaan" (kysymykset 6-10), perustele vastauksesi lyhyesti.
12. Tiedätkö, millaiset kierrätysmahdollisuudet yliopistolla on? Mitä ja missä kampuksella voi kierrättää?
13. Tiedätkö, mikä Green Office on?
  - Tiedän, mikä se on
  - Olen kuullut jotain, mutten ole varma merkityksestä
  - En tiedä, mikä se on
14. Valitse 4 parasta tiedotuskanavaa, jonka kautta haluaisit saada tietoa Green Officesta
  - Sähköposti
  - Yliopiston www-sivut
  - Intranet
  - Sosiaalinen media
  - Sähköiset infotaulut
  - Ilmoitustaulut
  - LYY:n viikkotiedote (LYYtiset)
  - Lapin ylioppilaslehti
  - Tuudo
  - Kahvihuoneet
  - Yksikkökokoukset
  - Koulutukset
  - Teemapäivät/-viikot, tempaukset
  - Muu
15. Väite: Lapin yliopisto viestii tällä hetkellä tarpeeksi ympäristöasioistaan.
  - Täysin samaa mieltä
  - Osittain samaa mieltä
  - Osittain eri mieltä
  - Täysin eri mieltä
  - En osaa sanoa
16. Millaisia ympäristövaikutuksia (ympäristöä kuormittavia tekijöitä) arvelisit Lapin yliopistolla olevan? Nimeä vähintään kolme.

17. Millaisia kehitystoimenpiteitä ehdotat toteutettavaksi yliopistolla?

a) Sähkön, lämmön ja veden kulutus

- Huonelämpötilan laskeminen 1-2 asteella
- Ilmastoinnin automaattinen ohjelmointi
- Vihreän sähkön ostaminen
- Valojen automatisointi ja käytön mukainen valaistus
- Tietokoneiden ja muiden sähkölaitteiden sammuttaminen tai vähintään virransäästötilan käyttö
- Vettä säästävät wc-kalusteet
- Vesiautomaattien lisääminen
- Muu

b) Hankinnat ja ruoka

- Ympäristömerkityt tuotteet
- Kertakäyttöasioista luopuminen
- Hankintojen minimointi
- Käyttöön tai energiatehokkuuden huomioiminen hankinnoissa
- Eettiset valinnat
- Reilun kaupan tuotteet
- Luomutuotteiden ja kasvisvaihtoehtojen lisääminen
- Muu

c) Jätteen määrän hallinta

- Tuotteiden uudelleenkäyttö
- 2-puoleinen tulostus
- Sähköinen harjoitustöiden palautus
- Sähköiset tentit
- Kierrätysmahdollisuuksien parantaminen
- Kierrätyspisteiden näkyvyys ja toimivuus
- Biojätteen seuranta
- Muu

d) Liikenne

- Kimppakyytien korostaminen
- Henkilöautoliikenteen vähentäminen
- Joukkoliikenteen lisääminen
- Maksulliset parkkipaikat
- Parkkipaikkojen vähentäminen
- Pyöräkatokset ja telineiden lisääminen
- Vaikuttaminen pyöriteiden kunnossapitoon
- Muu

18. Miten ympäristöystävällisyys otetaan huomioon opetuksessa tai työyksikkösi toiminnassa? Pyritäänkö esimerkiksi hankinnoissa, energian-, paperin- tai vedenkulutuksessa ekologisuuteen? Miten oman tiedekuntasi tai yksikkösi ympäristökuormitusta voisi pienentää?

19. Keskustellaanko osallistumillasi luennoilla tai yksikkökokouksissa ympäristöasioista? Miten?

20. Miten sinä huomioit ympäristön ja millaisia ympäristöystävällisiä valintoja teet yliopistolla ollessasi? Millaisia ympäristövinkkejä voisit jakaa myös muille yliopistolaisille?

21. Mikä kannustaisi tai motivoisi sinua tekemään enemmän ympäristöystävällisiä valintoja yliopistolla tai matkalla sinne?

22. Vapaa sana ja vihreät terveisesi!

LIITE 2
ENVIRONMENTAL SURVEY IN ENGLISH

1. I am...

- a student
- a staff member
- other

2. My location is...

- main campus (Yliopistonkatu)
- other

3. I study at the...

- Faculty of Social Sciences
- Faculty of Education
- Faculty of Art and Design
- Faculty of Law

4. I work at the (a department or a faculty)...

5. Usually I go to the university...

- by foot
- by bike
- by bus
- by own car
- by carpool
- other

6. I sort my waste at the university when I have a chance for it...

- always
- usually
- rarely
- never

7. I consider carefully what I print / copy...

- always
- usually
- rarely
- never

8. I use two-sided printing / copying...

- always
- usually
- rarely
- never

9. I switch off the lights (when I have a chance for it) and shut down projectors if I'm the last one in the classroom...

- always
- usually
- rarely
- never

10. I turn off my computer when I'm leaving (at the university)...

- always
- usually
- rarely
- never

11. If you answered "never" for some question explain why (briefly).

12. Do you know what kind of recycling options there is at the campus? What kind of waste you can recycle and where?

13. Do you know what is Green Office?

- I know what it is
- I have some kind of clue / I've heard something but I'm not sure
- I have no idea

14. In your opinion, what is the best way to inform about Green Office in our university? Choose four options.

• email • web site • intranet • social media • info screens (in the lobbies) • LYY's weekly newsletter • Student Magazine (Lapin ylioppilaslehti)	• Tuudo • break rooms • department meetings • environmentally oriented lecture, seminars, workshops etc. • theme days / weeks, campaigns • other

15. Claim: University of Lapland informs enough about their environmental issues.

- completely agree
- partly agree
- partly disagree
- completely disagree
- I don't know

16. What kind of environmental effects University of Lapland has? Try to guess and name at least three of them.

17. What kind of ecological improvements you suggest for the University of Lapland?

a) *Electricity, heating and water consumption*

- decreasing room temperature by 1-2 degrees
- automatically controlled air conditioning system
- buying green electricity
- automatically controlled room lights and usage-based lighting
- turning off computers and other electronic devices or at least using sleep mode
- water-saving toilets
- increasing water machines
- other

b) *Purchasing and food*

- ecolabel products
- stop using disposable tableware
- minimizing purchases
- considering working life or energy efficiency in purchases
- ethical choices
- Fairtrade certified products
- increasing organic products and vegetarian food options
- other

c) *Waste management*

- reusing products
- two-sided printing
- returning exercises electronically
- electronic exams
- improvement of recycling possibilities
- visibility and functionality of the recycle bins
- controlling organic waste
- other

d) *Transport*

- highlighting carpools
- decreasing usage of own cars
- increasing public transportation
- using parking fees
- decreasing parking places
- adding bicycle stands and shelters
- influence the maintenance of cycle paths
- other

18. How environmentally friendly aspects are taken into consideration in education or actions of your department? Is there an attempt to make ecological choices in purchases or energy, paper and water consumption, for example? How environmental effects of your faculty or department could be diminished?

19. Is there any discussion about environmental issues in the lectures or department meetings you have been participated? What kind of conversation there has been?

20. How do you take environment into consideration and what kind of environmentally friendly choices you make at the university? Do you have any good tips that you can recommend to others?

21. What would encourage and motivate you to make more environmentally friendly choices at the university or on your way there?

22. Free word and your green greetings!

LIITE 3
AVOVASTAUSTEN KOONTI

Kysymys 11

Jos valitsit johonkin kohtaan "en koskaan" (kysymykset 6-10), perustele vastauksesi lyhyesti.

Iso osa vastaajista toteaa, että IT:n puolelta on ohjeistettu, ettei tietokonetta sammuteta

"En ole tehnyt kaksipuoleista tulostamista, koska en ole tullut sitä ajatelleeksi. Sen sijaan tulostan mahdollisuuksien mukaan (esim. omaan käyttöön aina) niin, että kaksi tekstisivua mahtuu yhdelle A4-arkille. Vältän tulostamista ylipäänsä, ja omaan käyttöni mieluummin otan kirjoista valokuvia kuin paperitulosteita/kopioita."

Kysymys 12

Tiedätkö, millaiset kierrätysmahdollisuudet yliopistolla on? Mitä ja missä kampuksella voi kierrättää?

Juuri kukaan ei tiedä kierrätysmahdollisuuksista, paitsi biojäteastiat ruokaloissa sekä paperinkeräyksen työhuoneissa ja kopiokoneiden läheisyydessä.

"Yliopiston ruokalassa voi eri jätteet kierrättää, muuten yliopisto ei harrasta kierrätystä eikä myöskään informoi asiasta."

"Itselläni syntyy lähinnä paperijätettä, jonka lajittelen työhuoneessa/käytävällä oleviin keräysastioihin. Ruokajätteen lajittelen ravintolan/kahvilan palautuspisteillä. Sosiaalitoimistoissa ihmisillä menevät eri jätteet sekaisin, siellä lajittelu on vaikeampaa. Ei riitä, että itse lajittelee oikein, muillakin pitäisi tajuta, mikä astia on millekin jätteelle. Astioita ja ohjeistusta voisi selventää. Luentosalien yhteydessä ja käytävillä ei juuri ole lajittelumahdollisuuksia, jolloin opiskelijat - ja minäkin - heittävät kaikki jätteet samaan astiaan."

"En erityisemmin tuota roskaa yliopistolla ollessani, korkeintaan ruokalassa ja harvoin sielläkään (pyrin vähentämään ruokahävikkiä). Turhaan en myöskään tulosta, koevedokset vien kotiin ja yleensä käytän paperin toiseen kertaan (esim. luonnostelemalla tulostamattomalle puolelle). Juomapullon tuon kotoa, eväät on laatikossa."

"En. Työhuoneessa lajittelen sekajätteen ja paperit, ruokaloissa on biojäte ja sekajäte-astiat, siellä täällä paristonkeruupisteitä, mutta muita en muista. Eniten harmittaa, ettei kahvihuoneissa saa lajiteltua jätteitä, kun siellä sitä tulee paljon."

Kysymys 16

Millaisia ympäristövaikutuksia (ympäristöä kuormittavia tekijöitä) arvelisit Lapin yliopistolla olevan? Nimeä vähintään kolme.

Tässäkin nousee esiin lajittelumahdollisuuksien heikkous, jonka lisäksi muita aiheita ovat henkilökunnan matkustelu, sähkökulutus, paperinkulutus, ruokahävikki ja lämmitys.

"Eniten luulen ympäristöä kuormittavan henkilöstön ja opiskelijoiden lentomatkojen. Suurin osa matkustustarpeesta voitaisiin korvata etäosallistumisella."

"Tietokoneita ja puhelimia uusitaan jatkuvasti vaikka olisi toimiva tietokone se vaihdetaan ja se menee hävitykseen vaikka henkilökunta/opiskelijat haluaisi ostaa niitä."

"Huono saavutettavuus julkisilla liikennevälineillä muualta kuin keskustasta. Ihmiset suosivat paljon yksityis-autoilua. Yliopistolla ei ole opiskelijoille pukuhuoneita, joka saattaa entisestään vähentää pyöräilyintoa."

"Sähköä kuluu paljon. Ärsyttää, kun tietokoneet on päällä yötä päivää, samoin valot. Ihmetyttää, kun yliopiston huoneissa valot palaa vielä klo 23 jälkeen arkisin ja viikonloppuisin. Paperia kuluu, kun jotkin tehtävät on pakko toimittaa opettajalle paperisena. Luulen, että myös vettä kuluu paljon. Kertakäyttökuppien kulutus valtava!"

Kysymys 18

Miten ympäristöystävällisyys otetaan huomioon opetuksessa tai työyksikkösi toiminnassa? Pyritäänkö esimerkiksi hankinnoissa, energian-, paperin- tai vedenkulutuksessa ekologisuuteen? Miten oman tiedekuntasi tai yksikkösi ympäristökuormitusta voisi pienentää?

Korostuu tulostamisen vähentäminen ja sähköisiin aineistoihin ja palauttamiseen siirtyminen

“Lähtökohdaksi paperiton toimisto.”

“Ehdottomasti sähköinen harjoitustöiden parantaminen. Vuonna 2016 ei ole mitään järkeä tulostaa jokaista työtä erikseen ja palauttaa lokeroihin, kun ne voitaisiin aivan yhtä hyvin palauttaa sähköpostitse. Se olisi ekologisuuden lisäksi myös huomattavasti käytännöllisempään ja helpompaa opiskelijoille sekä esim. deadlineja voitaisiin valvoa paremmin. Tulostaminen ei myöskään ole opiskelijoille ilmaista!”

“Etäpäiviin ja -työskentelyyn olisi hyvä suhtautua työyhteisössä myönteisemmin.”

Kysymys 19

Keskustellaanko osallistumillasi luennoilla tai yksikkökokouksissa ympäristöasioista? Miten?

Vastauksissa nousee esiin, ettei ympäristöasioista juurikaan keskustella

“Kuvataidekasvatuksen luennoilla ja harjoituksissa aihe on päivittäin läsnä esim. kun puhutaan välineiden huollosta tai käytettävien aineiden poisheittämisestä. Myös esim. grafiikan kurssilla korostetaan myrkyttömiin aineisiin siirtymistä.”

“Luennoilla on keskusteltu lähinnä eettisistä ongelmista kierrätykseen liittyen muualla maailmassa, muttei kovin paljon esimerkiksi Rovaniemen tilanteesta.”

“Tähän mennessä (olen opiskellut yli 4 vuotta) vain yhden luentosarjan aikana on yksi luennoitsija luennoinut ympäristöasioista. Kyseessä oli globaalien talouden kurssi.”

“Siihen ei ole aikaa paitsi ympäristöoikeuden luennoilla. Uskon, että ympäristöasiat kiinnostavat kuitenkin sekä opiskelijoita että henkilökuntaa eikä kyse ole välinpitämättömyydestä. Oppikirjoissa ympäristöasiat tulevat esille usein ja perusteellisesti.”

Kysymys 20

Miten sinä huomioit ympäristön ja millaisia ympäristöystävällisiä valintoja teet yliopistolla ollessasi? Millaisia ympäristövinkkejä voisit jakaa myös muille yliopistolaisille?

Yleisimpiä vastauksia:

- lajittelu
- yliopistolle pyörällä tai kävellen
- valojen sammuttaminen
- kasvisruokailu
- ruuan järkevä annostelu
- kertakäyttömukien välttely
- harkittu tulostaminen

Kysymys 21

Mikä kannustaisi tai motivoisi sinua tekemään enemmän ympäristöystävällisiä valintoja yliopistolla tai matkalla sinne?

Yleisimpiä vastauksia:

- helppous
- tiedottaminen
- kilpailut, teemapäivät, tempaukset yms yhteisöllisyys
- julkisen liikenteen ja pyöriteiden parantaminen
- positiivinen lähestyminen
- mahdollisuuksien lisääminen

"Parempi tiedotus kierrätysmahdollisuuksista jne. sekä esimerkiksi konkreettiset esimerkit keinoista säästää ympäristöä yliopistomaailmassa listattuna ilmoitustauluille voisivat olla hyviä tapoja muistuttaa ekologisten valintojen tekemisestä."

"Yliopistolla voisi olla oma reaaliaikainen (jos mahdollista) hiilijalanjälkimittarinsa, joka näyttäisi minkä verran hiilidioksidipäästöjä yliopistolla syntyy, ja mitä tämä määrä käytännössä tarkoittaa ja miten itse päivittäisillä valinnoilla voisi vaikuttaa asiaan."

"Jokaisen tiedekunnan tulisi osallistua ja toteuttaa hanketta yhteisvoimin, parantaisi ilmapiiriä ja yhteishenkeä."